

7. EAJ-PNVren gizarte erantzukizun korporatiboa eta gobernantza zuzena

Hazkundera eta ongizatea

EAJ-PNVrentzat, **Erantzukizun Sozial Korporatiboak (ESK)** eta **Gobernantza Zuzenak** esan nahi dute proiektu baten eraikuntzan aurrera egiten jarraitzea, gure hazkundera eta ongizatea areagotzeko:

“Euskadi aberatsagoa”

Giza kapitalean, ingurunean eta harremanetan inbertitzea

Europar Batzordearen arabera, honako hau da ESK: “beren borondatez erakundeek **ardura sozial eta ingurumenekoak integratzea beren jardunetan eta solaskide desberdinekoko harremanetan**”. Betebehar juridikoetatik haratago joatea esan nahi du, gehiago inbertituz giza kapitalean, ingurunean eta eragile desberdinekiko harremanetan.

Kudeaketarako zeharkako prozesua

Halaber, ESK-k esan nahi du **erakundeak kudeatzeko zeharkako prozesu** bat abiaraztea, halako moduan non jarduera guztietan eta EAJ-PNVren kudeaketa ereduaren bertan ere sartuko baita, modu irankorrean. **Jarduerak, kudeaketa sistemak eta komunikaziorako eta gardentasunerako elementuak** hartzen ditu esparru ekonomiko, sozial eta ingurumenekoan, interesa duten taldeen eskakizunak eta giza eskubidekiko errespetua aintzat hartuta.

Esparru ekonomiko, soziala eta ingurumenekoak

ESKk lau dimentsio dauzka EAJ-PNVrentzat: ingurumena, ekonomia, gizartea eta etika.

Kudeaketa ereduaren ikuspegi berri horrekin, **etengabeko elkarrizketa** bat zabaldu nahi da, interesa duten taldeei informazioa emateko. Horrekin, EAJ-PNVk bere estrategietan **ardura ekonomiko, sozial, ingurumenekoak eta etikoak** sartu nahi dute, haien bidez euskal herritarren hazkundera eta ongizatea hobetzeko. EAJ-PNV erakundeetan esku hartzen duen alderdi politiko bat denez, ESK-k nabarmen eduki behar du osagai **etikoak eta gobernu zuzenaren aldekoa**.

Dimentsio etikoak esan nahi du EAJ-PNVk eta haren orezkari instituzionalek gobernu zuzenaren aldeko konpromisoa hartzen dutela.

Printzipio etikoak eta gobernu zuzenaren aldekoak honakoetan oinarritzen dira: **zabaltasuna, erantzukizuna, parte-hartzea eta koherentzia**. EAJ-PNVko pertsonentzako kode etiko bat bateratu behar da, eta, aldi berean, erakundearen kudeaketaren arloko neurriak argitu behar dira.

EAJ-PNVren konpromisoa da zuzentzen dituen erakundeek pixkanaka Erantzukizun Sozial Korporatiboaren strategiak aplikatzea, eta alderdiaren antolaketan bertan ere aplikatzea.

ESK eta EAJ-PNVren gobernu zuzena

Erantzukizun Sozial Korporatibo konbentzionalak konpromisorako funtsezko hiru arlo jasotzen ditu: **ingurumenekoa, ekonomikoa eta soziala**. EAJ-PNVren erantzukizunak **dimentsio etikoa eta gobernu zuzenarena** sartu behar ditu, erakundeetan diharduen alderdi politiko bat baita, baliabide publikoak kudeatzen dituen eta gizartearekin hartutako konpromisoei eta sorturiko itxaropenei aurre egin behar diena. EAJ-PNVren konpromisoa da zuzentzen dituen erakundeek pixkanaka Erantzukizun Sozial Korporatiboaren estrategia berenganatzea eta alderdiaren beraren antolamenduan sartzea.

Lerro estrategikoak

1. Ingurumenaren arloa

Behar diren neurri guztiak bultzatzea ingurumenaren arloan negutegi efektuko gasak gutxitzeko eta berokuntza globalari aurrea hartzeko. Halaber, baliabide naturalen erabilera arrazionala sustatzea eta gobernu-jardunetik ondare naturala zaintzeko eta garapen iraunkorra lortzeko politikak sustatzea.

2. Ekonomiaren arloa

Baliabide finantzarioen erabilera efizientea eta erantzukizuneko printzippetan oinarritutako inbertsio publikoa sustatzea, eta pixkanaka erosteko era arduratsuaren irizpideak erabiltzen hastea. Hazkunde ekonomikoarekiko eta lurraldean enpresak eta negozioak ezartzeko ahaleginetik konpromiso bat dago. Horrek esan nahi du Euskadi atzerrian sustatzea eta sareetan parte hartzea

3. Gizartearen arloa

Kolektibo desberdinentzako gizarte zerbitzuak hobetzea eta bermatzea, eta ahaleginak egitea aberastasuna birbanatzeko, bazterkeria-egoerak saihestuz. Halaber, berdintasunaren printzipioa bermatu behar da, emakumeak sar daitezen erraztuz eta bazterkeria modu guztiak saihestuz.

4. Etikaren eta gobernu zuzenaren arloa

Giza eskubideekiko errespetuaren oinarritzko printzipioa abiapuntu hartuta, gobernu zuzenaren aldeko konpromisoa hartzen da. Jokabide-kode bat suposatzen du, eta administrazio publikoen kudeaketan zabalatasuna, gardentasuna, erantzukizuna, parte-hartzea eta eraginkortasuna aplikatzeko banakako konpromisoa eta konpromiso kolektiboa da.

Neurriak

Euskal herritar gehienak pozik daude euskal erakundeekin, eta batzuen kasuan poztasun maila handiagoa da. Baina administrazioen funtzionamenduarengatik asetatsun hori alderdi negatibo bilakatzen da demokraziaren funtzionamendua baloratzeko garaian: Euskadin % 50 baino gehiago dira horrekin pozik ez daudenak, eta asko eta asko dira Europako erakundeak ezagutzen ez dituztenak.

Hori dela eta, parte-hartze demokratikorako mekanismoak sendotu behar dira euskal erakundeak gobernatzeko garaian, eta subsidariotasun eta proportzionaltasun printzipioak indartu behar dira politika publikoak aplikatzeko orduan. Horrek berarekin ekarriko luke, era berean, herritarren parte-hartzea nahitaez hobetu behar izatea eta erakunde eta antolamendu guztietan gardentasunez jokatzeko, bereziki herritarrengandik urrunen daudenetan edo urrunekotzat jotzen direnetan. Horrekin guztiarekin, gobernantza aldatu beharra dago, eta horrek eragina izango du euskal administrazioetan.

Lanerako lerroak

Erakundeen artekotasuna eta partaidetza sendotu behar dira euskal erakundeen hiru mailetan, politika publikoen plangintza, exekuzioa eta ebaluazioa egiteko garaian.

Gobernu-ekintzen koordinazio orokorreko teknikan aurrea egitea, politika sektorialetan koordinazio efektiboa lortzeko.

Horrek berarekin dakar praktika politikoan herri ekimeneko prozesu politikoetan plangintza berritzailea erabiltzea, gizarte zibilari kontsulta egitea, adostasuna bilatzea edo gatazkei konponbidea ematea, betiere uneoro eragile ekonomiko eta sozialek eta gizarte zibilak politika publikoen diseinuan eta pretaketan **parte har dezaten** bultzatuz.

Gobernu-ekintza normalizatzeko oinarriko metodologia hobetzea, eta hartan sartzea **plangintza** osatzen duten alderdiak.

Antolamendu juridikoaren integrazioan aurrera egitea, **erregulazio** normatiboa behar duten politika publikoak betetzeko.

Gobernu-programetan Europako **Gobernantzaren** Liburu Zurian koordinaziorako metodo irekairi buruz ezartzen diren orientabideak sartzea.

Nazioarteko erreferentziak

Erresuma Batua. Best Value

Jarraibide batzuk eskaintzen ditu erakunde publikoak zerbitzuak ematerakoan etengabe hobetzen joan daitezela. Etengabeko hobekuntzak bilatzen du kostua eta kalitatea bezalako alderdietan orekari eustea.

Best Value bat duen antolamendu orok gauza izan behar du ezaugarri horietako bakoitza nola lortzen duen erakusteko. Are gehiago, ahaleginak egin behar ditu ezaugarri horiek etengabe hobetzen joateko, behar diren alderdietan lehentasunak ezarriz.

Zeharkako ebakera duten hiru gai badaude: baterako lana, aukeren berdintasuna eta garapen iraunkorra. Gai horiek presente egon behar dute eta eragin behar dute Best Valueren lanean, plangintzatik hasi eta garpeneraino eta berrikuspeneraino. Kontzeptu horiek guztiz bere egiten dituen erakunde batek bere zuzendaritzan, plangintza korporatiboan eta plan eratorrietan agertuko ditu, bai eta interesdun taldeekiko kontsutetan, plantillarekiko eta gainerakoekiko komunikazioan, gobernu-kodeetan, baliabideak ezartzerakoan eta praktikak berrikusterakoan ere.

Printzipio etikoak eta gobernu zuzenarenak

Irekitasuna

- Erakundeen funtzionamendu “irekiagoa”.
- Erabaki publikok modu aktibo eta eraginkorrean komunikatzea.
- Oro har, jendearentzat ulergarria den hizkera erabiltzea.

Koherentzia

- Politiken eta ekintzen arteko koherentzia.
- Gobernu-ekintzaren bat datorren ikuspegia. Gobernu-ekintza aurrera eramateko lidergo politikoa eta arduradunen konpromisoa behar dira.

Parte-hartzea

- Herritarrek udal politikaren zikloko fase guztietan duten parte-hartzea indartzea eta eraginkor egitea, erakundeekiko konfiantza sendotzeko.

Erantzukizuna

- Bakoitzak bere jardun-eremuetan daukan eginkizuna argitzea.
- Azalpenak eta kontu-ematea exijitzea.
- Erantzukizuna onartzea.

Eraginkortasuna

- Bilatzen diren emaitzak lortzea, oinarri bikoitzarekin:
 - a) helburu argiak
 - b) exekuzioaren eta, kasua bada, hari buruz metaturiko esperientziaren ebaluazioa.

EAJ-PNVren kargudunek partekatzen dituzten balioak

Zerbitzu publikoaren bokazioa

Solaskide guztiekiko ekitatea eta berdintasunezko tratamendua

Osotasuna

Gainerakoekiko konpromisoa

Hirugarrenekiko errespetuzko jokabidea

Banakako jokabidea eta konpromiso instituzionala

EAJ-PNVko kargudunen banakako jokabide etikoa

- Interesen gatazka
- Bateriaezintasunak lanpostuak betetzerakoan
- Gardentasuna erabakietan
- Gardentasun publikoa antolamendu-gastuetan
- Gardentasun publikoa jasotako dirusarreretan (finkoak eta aldakorrak)
- Zuhurtasuna eta errespetuzko tratua adierazpen publikoetan

Konpromiso instituzionala

- Praktika etiko zuzena bermatzen dituzten neurriak definitzea (politika, barne-gardentasuna, arriskuak eta arau etikoak betetzea, eraginkortasun administratiboa eta abar)
- Eraginkortasuna eta efizientzia saritzen dituzten neurriak
- Administrazio eta sozietate publikoetan kontrol neurriak eta kudeaketaren ebaluazioa areagotzea
- Kontuak azaltzeko betebeharra
- Lehentasunezko informazioa edo informazio eksklusiboa isilpekotasunez erabiltzeko betebeharra
- Zerbitzu publikoaren bokazioa

EAJ-PNVren erantzukizun soziala eta gobernu zuzena

Ingurumenaren arloa

Ekonomiaren arloa

Gizartearen arloa

Etikaren eta gobernu zuzenaren arloa

Printzipio etikoak eta gobernu zuzena

Irekitasuna

Koherentzia

Parte-hartzea

Erantzukizuna

Eraginkortasuna

Erakundeetako EAJ-PNVko kargudunek partekatzen dituzten balioak

Zerbitzu publikoaren bokazioa

Solaskide guztiekiko ekitatea eta berdintasunezko tratamendua

Osotasuna

Gainerakoekiko konpromisoa

Hirugarrenetikiko errespetuzko jokabidea

Banakako jokabidea eta konpromiso instituzionala

EAJ-PNVko kargudunen banakako jokabide etikoa

Konpromiso instituzionala

Neurriak

Interes gatazkak

Bateraezintasunak

Osotasuna

Gardentasuna

Errespetua eta
tratu inpartziala

Zerbitzu
publikoaren
bokazioa